

Geir Winje

Hvorfor så mye pepper til scientologene?

Virksomheten til Scientologikirken skiller seg ikke så mye fra andre alternativbevegelser eller trosretninger.

Scientologikirken ligner tilsynelatende lite på andre kirkesamfunn. Aktivitetene i trossamfunnet minner mer om terapi. Personlighetstester avslører ens psykologiske profil, og e-meteret (som kan minne om en løgndetektor) nyanserer den, fordi det «avslører» personlighetstrekk en ikke er seg bevisst. Angst, hemmende sjenanse, manglende empati og annet som avsløres i testene, forklares med opplevelser fra tidligere liv. Troen på reinkarnasjon er felles med østlige

religioner. Det hevdes at fortrenge minner fra tusener av år tilbake kan hentes frem i dagen gjennom auditering (fra gresk audio, lytte), som er hovedaktiviteten i Scientologikirkenes omdiskuterte kurspakke.

Selv om kirken i hovedsak driver med auditering, er den også et trossamfunn. Den feirer gudstjeneste hver søndag og markerer fødsel, ekteskapsinngåelse og død. Livssyklusritualene gjenspeiler det menneskesynet som er skissert ovenfor. Når et barn blir født, poengteres det for eksempel – som hos Kristensamfunnet – at det er en ånd som allerede har levd mange liv.

Scientologikirken har siden grunnleggelsen på 1950-tallet kritisert lobotomi og medikamentbruk ved psykiske lidelser. Den har derfor sterke fiender innenfor amerikansk psykiatri og legemiddelindustri, noe som til dels forklarer den negative omtalen i media. Psykiatrien oppfatter seg selv som en vitenskap, men ser på Scientologikirken som ufaglig – i beste fall naiv, i verste fall farlig. Har en tillit til tradisjonell vitenskap, er det altså vanskelig å ha tillit til scientologi. Da er det også vanskelig å ha tillit til antroposofiske og andre alternative miljøer som forklarer tildragelser i menneskelivet ved hjelp av reinkarnasjon, astrologi og andre ikke-naturvitenskapelige «sannheter».

Kritikerne hevder ofte at scientologene driver sin kvasiterapeutiske virksomhet i ly av religionsfriheten og at kirken egentlig er et forretningsimperium. Det har de på mange

måter rett i. Grunnleggeren L. Ron Hubbard ønsket å organisere kirken på en helt annen måte enn de gamle religionene. Han var opptatt av copyright og moderne media, og grunnla et trossamfunn der også pengestrømmen er åpen og tydelig. Og nettopp det økonomiske trekkes ofte frem. Det sies at scientologenes kurs er dyre (men sjelden hvor dyre). Etter min erfaring er de omtrent like dyre som yogakurs, aurafotografering og så videre. Det finnes dyrere kurs for viderekomne, men norsk lov forhindrer «gjeldsslaveriet» som mange har hørt om. Hvis det er feil å betale for scientologenes varer og tjenester, er det kanskje like feil å betale for lignende varer og tjenester i andre nyreligiøse miljøer. Kanskje er det også feil å betale kirkeskatt, siden også kirken baserer seg på et ikke-vitenskapelig menneskesyn.

Den som tar en personlighetstest kan bli nedslått og deprimeret av resultatet. Kritikken gjelder med andre ord et menneskesyn som kan virke negativt. Scientologiens mål er imidlertid positivt, da en til sist kan bli clear og oppnå en tilstand fri for fortidens bindinger, med full kontroll over eget liv. Skal en kritisere Scientologikirken for et negativt menneskesyn, bør en kanskje også kritisere andre trossamfunn med negative menneskesyn. Mens hinduismen, buddhismen og scientologien regner med mange liv og frelse og frihet en gang langt inne i fremtiden, regner som kjent kristendommen og islam med ett menneskeliv og en såkalt dobbelt utgang: himmel eller helvete evig liv eller fortapelse. Innenfor luthersk kristendom aksentueres menneskets synd. Ingen av de nevnte menneskesynene er vitenskapsbaserte, de er alle basert på tro, tradisjon og ulike erfaringer. Hvilke som er «best» og «verst» er kanskje en smakssak. Mens avhopperne gjerne kritiserer, virker tilhengerne stort sett fornøyde.

Jeg har lest de fleste av bøkene til Hubbard, og jeg har tilbrakt en god del tid med scientologer i Oslo. De er ikke mange, men trossamfunnet er ganske stort i enkelte land. Jeg er ikke spesielt begeistret for denne religionen. Det er jeg heller ikke for Jehovas vitner, wicca, satanisme, alternativbevegelsen eller andre trosretninger jeg møter i jobben min som religionsviter. Jeg har imidlertid store problemer med å forstå hvorfor akkurat scientologene får så mye pepper når de i hovedsak driver med mye av det samme som andre religioner eller alternative bevegelser.